

МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Герасименко І. В.¹, Глущенко В. В.²

¹ Черкаський державний технологічний університет, м. Черкаси

² Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, м. Київ

Розглянуто методику різних технологій використання дистанційного навчання при проведенні занять в електронному навчальному курсі з допомогою системи підтримки дистанційного навчання на базі Moodle та описано основні функціональні можливості, що використовуються.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, дистанційне навчання, технології дистанційного навчання, система підтримки дистанційного навчання, електронний навчальний курс.

METHODS OF USING DISTANCE LEARNING TECHNOLOGIES

Gerasimenko I. V.¹, Gluschenko V. V.²

¹ Cherkasy State Technological University, Cherkassy

² Institute of information technology and training NAPS of Ukraine, Kyiv

The method of using different technologies of distance learning during training in e-learning courses via distance learning system based on Moodle and covers the basic functionality used.

Ключові слова: information and communication technology, distance learning, distance learning technology, the system of distance learning, e-learning courses.

Освіта необхідна будь-якій сучасній людині, особливо в умовах інформатизації суспільства, коли попит на освічених працівників постійно зростає, що вимагає навчання протягом життя. Але що робити, якщо в силу різних обставин немає можливості отримати освіту ні очно, ні заочно. Вихід є – дистанційне навчання. Цю форму освіти прийнято називати системою освіти двадцять першого століття.

Застосування новітніх інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі потребує змін у методиці навчання всіх дисциплін. Це пов'язано з тим, що викладач перестає бути для студента єдиним джерелом отримання знань. Нині багато навчальних матеріалів можна знайти в мережі Інтернет та за її допомогою.

Використання тих чи інших технологій навчання планується викладачем у процесі розробки електронного навчального курсу. В електронному навчальному курсі може використовуватися як одна конкретна технологія, так і поєднання декількох технологій. При цьому викладач повинен керуватися таким принципом: якщо дидактична задача може бути реалізована за рахунок застосування більш простих технологій, то перевага повинна бути віддана саме їм.

При проведенні занять з використанням технології дистанційного навчання студент повинен забезпечуватися навчальним матеріалом та отримувати можливість самостійної роботи по засвоєнню досліджуваного матеріалу.

В якості системи для підтримки технологій дистанційного навчання можна використати Moodle. У процесі написання методики використання технологій дистанційного навчання було розроблено навчальні та робочі програми орієнтовані на використання методів дистанційного навчання, які передбачають перерозподіл навчального навантаження в сторону збільшення годин для самостійного вивчення теоретичного матеріалу, та використання систем підтримки дистанційного навчання.

Основу навчального контенту електронного навчального курсу становлять ресурси курсу – це інформаційні, навчальні, методичні та інші матеріали у вигляді текстових, HTML-сторінок, гіперпосилань, презентацій, що створюються в СПДН, або завантажуються до неї. З допомогою цих матеріалів розкривається зміст навчального курсу. Кожний ресурс курсу має свою назву у вигляді тексту або посилання і йому відповідає графічний об'єкт, що, як правило, відображає формат цього ресурсу [1, 77-88].

Головна сторінка ЕНК розбита на розділи. Вміст курсу створюється шляхом додавання ресурсів і елементів курсу до певних розділів з урахуванням програми курсу, його

навчально-методичного забезпечення у відповідності до вимог, яким повинен задовольняти ЕНК.

Робота з ЕНК розпочинається зі знайомства з блоком «Загальні відомості про курс». В цьому блоці знаходиться інформація про мету і завдання курсу, програму курсу, структуру курсу, календарний план курсу, форми контролю та критерії оцінювання навчальної діяльності, перелік друкованих та інших інформаційних ресурсів з курсу, перелік програмного забезпечення та глосарій курсу [2].

Важливою складовою розробленої методики є контроль знань студентів: вхідний, поточний, модульний, рейтинговий, відстрочений та підсумковий контролю, що здійснюється, як правило, у формі комп'ютерного тестування, що представлені банком тестових питань різного рівня складності.

Після ознайомлення з блоком «Загальні відомості про курс» студентам пропонується пройти письмову роботу для вхідного контролю з курсу та дати відповіді на питання анкети, що дає змогу викладачу оцінити рівень підготовленості студентів до вивчення дисципліни та певним чином скорегувати методику його навчання.

Результати контролю знань та результати оцінювання інших видів навчальної діяльності студенти можуть переглянути у своєму власному журналі оцінок. Це дуже зручно адже одразу видно кількість отриманих балів та загальний бал з модуля курсу.

При формуванні банку тестових питань використовуються наступні типи тестових питань: «Множинний вибір», «Так/Ні» («Альтернативне»), «Питання на відповідність», «Коротка відповідь», «Числовий», «Обчислювальне», «Вкладені відповіді» та «Есе» [3].

Наступним кроком у вивченні ЕНК дисципліни є знайомство з теоретичним навчальним матеріалом з модуля та додатковими навчальними матеріалами, такими як відеокурси та посібники тощо. Також ЕНК містить матеріали для лабораторних та практичних робіт з модуля та матеріали для самостійної роботи студентів

Електронні підручники, довідники та методичні посібники, що розміщені в ЕНК є потужною технологією, що надають можливість зберігати і передавати основний обсяг досліджуваного матеріалу, самостійна робота з якими дає глибоке засвоєння і розуміння навчального матеріалу. На відміну від книг ця технологія надає можливість подавати матеріал в динамічній графічній формі.

Методичні посібники повинні бути побудовані таким чином, щоб студент міг перейти від діяльності, здійснюваної під керівництвом викладача, до діяльності, яку організує самостійно, до максимальної заміни викладацького контролю самоконтролем. Тому вони повинні містити докладний опис раціональних прийомів описаних видів діяльності, критеріїв правильності рішень, рекомендації з ефективного використання.

Оперативне спілкування викладачів і студентів є невід'ємною частиною процесу навчання. Під час такого спілкування студенти можуть консультиватися у викладачів, обговорювати з ними проекти, рішення, оцінки. Це також надає можливість викладачам спостерігати за ходом засвоєння матеріалу і організовувати навчання на основі індивідуального підходу.

У процесі вивчення ЕНК використовуються наступні моделі навчання: об'єктно-орієнтовна та проектно-інформаційна. У числі організаційних форм навчання в цих моделях будуть використовуватися як асинхронні так і синхронні форми взаємодії учасників навчального процесу: вебінар, семінар, урок, дискусія, опитування, звіти діяльності.

Одним з найважливіших питань при вивченні ЕНК є діяльність «Завдання», яке допомагає вести контроль за виконанням завдань до лабораторних та практичних робіт, семінарських і практикумів та інших видів діяльності, в рамках дисципліни. У цьому випадку студент отримує завдання і відповідно до нього розробляє програму (створює базу даних, електронну таблицю, моделює схему). Результати роботи і звіт про неї надсилаються викладачу через систему підтримки дистанційного навчання. Далі викладач розглядає отримані матеріали і або зараховує надіслані звіти або повертає їх, з зазначеними недоліками на доопрацювання.

Використання діяльності «Завдання» надає можливість викладачу здійснювати керівництво написанням випускної кваліфікаційної роботи, а також написанням рефератів та стажуванням студентів, адже викладачі можуть залишати коментарі для зворотного зв'язку та завантажувати файли. Завдання можуть бути оцінені з використанням різних шкал. Підсумкові оцінки заносяться в журнал оцінок.

Окрім зазначених видів робіт в ЕНК передбачено й інші: питання і типові завдання до модульного контролю, методичні рекомендації до виконання розрахунково-графічних робіт, завдання розрахунково-графічних робіт, питання і типові завдання до семестрового контролю, семестровий тест з курсу, анкету, опитування за результатами навчання з курсу та питання і типові завдання до контролю збереження знань.

Використання технологій дистанційного навчання має здійснюватися комплексно, використовуючи різноманітні можливості інформаційно-комунікаційних технологій.

Запропонована методика використання технологій дистанційного навчання запроваджена в діяльність факультету інформаційних технологій і засобів навчання Черкаського державного технологічного університету та Державний навчальний заклад «Черкаський професійний ліцей».

Література:

1. Інформаційно-аналітична система контролю та оцінювання навчальної діяльності студентів ВНЗ: Монографія / А.А. Тимченко, Ю.В. Триус, І.В. Стеценко, Л.П. Оксамитна, В.М. Франчук, Г.О. Заспа, Д.П. Тупицький, О.В. Тьорло, І.В. Герасименко. – Черкаси: МакЛаут, 2010. – 300 с
2. Система електронного навчання ВНЗ на базі MOODLE: Методичний посібник / Ю. В. Триус, І. В. Герасименко, В. М. Франчук // За ред. Ю. В. Триуса. – Черкаси. – 220 с.
3. Інформаційно-аналітична система контролю та оцінювання навчальної діяльності студентів ВНЗ: Монографія / А. А. Тимченко, Ю. В. Триус, І. В. Стеценко, Л. П. Оксамитна, В. М. Франчук, Г. О. Заспа, Д. П. Тупицький, О. В. Тьорло, І. В. Герасименко. – Черкаси: МакЛаут, 2010. – 300 с.